

24.10.2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi
joni.rehunen@stm.fi

Lausuntopyyntöne 27.9.2019, **STM/2931/2019**

Lausunto luonnoksesta Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain 3 luvun 1 §:n ja 6 luvun 9 §:n ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain muuttamisesta työttömyysturvan lisäpäiväoikeuden muuttamiseksi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia ja työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia. Työttömyysturvalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lisäpäivärahoikeuden alaikäraja nostetaan vuonna 1961 ja sen jälkeen syntyneillä 61 vuodesta 62 vuoteen. Työttömyysturvan lisäpäivien rahoitusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että työnantajien rahoitusvastuun päättymisikä nousisi lisäpäivien alaikärajan nostoa vastaavasti 63 vuodesta 64 vuoteen. Samalla työttömyysetuuden myöntämisen yläikärajaa ehdotetaan muutettavaksi vuonna 1965 ja sen jälkeen syntyneillä seuraamaan työntekijän eläkelain mukaista alimman vanhuuseläkeiän muutosta.

Ehdotetuilla muutoksella toteutetaan työmarkkinajärjestöjen vuonna 2014 tekemään eläkesopimukseen pohjautuvat työttömyysturvaa koskevat ehdotukset. Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1.1.2020.

Lisäpäiväoikeuteen tai lisäpäiväoikeuden menettämiseen liittyy kiinteästi ikääntyneiden työnhakijoiden etuuksien ja palveluiden erityissäännökset, jotka takaavat heille muista työnhakijoista poikkeavat tavat täyttää työttömyyspäivärahan työssäoloehto ja pysyä ansiosidonnaisella päivärahalta. Keskeinen tekijä tässä on julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) 11 luvussa säädetty kuntien työllistämismääräys, joka koskee työttömyyspäivärahan enimmäisajan täyttäneitä yli 57-vuotiaita työttömiä. Kun lisäpäiväoikeuden ikäraja korotetaan 61 ikävuodesta 62 ikävuoteen, saattaa muutos tuoda veloitteen piiriin henkilöitä, jotka vanhoilla säännöksillä olisivat jo päässeet lisäpäiville. Samoin ero työllistämismääräyksen alkamisen ja lisäpäiväoikeuden alkamisen välillä kasvaa, joka saattaa johtaa joissain tapauksissa siihen, että entistä useampi henkilö voi tulla useammin kuin kerran veloitteen piiriin.

Omapastuun päättymisen nostamisen tavoitteena on säilyttää järjestelmän kannustimet ja rahoitusvastuut ennallaan eläkeiän ja lisäpäivien alaikärajan noustessa. Lisäpäiväoikeuden alaikärajan korottamisen arvioidaan parantavan sen kohteena olevien ikäluokkien työllisyyttä ja sen myötä keskimääräistä tulotasoa ja eläkekertymää. Sen sijaan niillä, jotka päätyvät muutoksen myötä ansiopäivärahan enimmäisajan päättymisen jälkeen työmarkkinatuella lisäpäivien sijaan, taloudellinen asema heikkenee. Kun vanhuuseläkeikä nousee, lisäpäiväoikeuden lyhennys on entistä merkityksellisempi asia.

Esitetyn muutoksen yhteisvaikutuksia on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Muutoksesta aiheutuvien kustannusten suuruus riippuu täysin tulevasta työllisyyskehityksestä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jarkko Huovinen
johtaja
Alueet ja Yhdyskunnat

Erja Lindberg
kehittämispäällikkö